

Q.P. Code :33449

[Time: 2 ½ Hours]

[Marks:75]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions are compulsory.
 2. Figures to the right indicate full marks.
 3. Draw neat diagrams wherever applicable.

- Q.1** Attempt any two of the following. 15
- a) Explain the meaning of public and private finance and explain the differences between them.
 - b) Discuss the limitations of Dalton's principle of Maximum Social Advantage.
 - c) Write a note on redistributive taxation and anti-inflationary taxation.
- Q.2** Attempt any two of the following. 15
- a) Describe the various sources of tax and non-tax revenue of the government.
 - b) Discuss the merits and demerits of direct taxes.
 - c) Explain the concepts of impact, shifting and incidence of taxation.
- Q.3** Attempt any two of the following. 15
- a) Explain the classification of public expenditure.
 - b) What do you mean by public debt? Discuss the burden of external debt.
 - c) Discuss the limitations of FRBM Act, 2003.
- Q.4** Attempt any two of the following. 15
- a) Explain the meaning and features of Indian money market.
 - b) Discuss the role of capital market in economic development of a country.
 - c) Describe the reforms that have taken place in the primary segment of Indian capital market since 1991.
- Q.5** 08
- a) State with reasons whether the following statements are true or false: (any four)
 1. According to functional finance, budget must act as an instrument of economic change.
 2. Taxes are subject to decreasing marginal social sacrifice.
 3. Indirect taxes are convenient in nature.
 4. Under monopoly, the incidence of lumpsum tax is on the seller.
 5. Inflation leads to rise in public expenditure.
 6. Public borrowing for famine relief is an example of unproductive debt.
 7. Money Market Mutual Funds are the main components of unorganized money market.
 8. Retail investors are not allowed to trade in Central Government Securities.
 - b) Choose the correct answer and rewrite the statements: (any seven) 07
 1. ----- is not within the scope of public finance.
 - a) Public revenue
 - b) Public expenditure
 - c) Monetary management
 - d) Financial administration
 2. The objective of fiscal policy of the government should be -----
 - a) To increase production
 - b) To reduce inequality of income and wealth
 - c) To maintain economic growth
 - d) All of these

Q.P. Code :33449

3. Sound finance implies -----.
 - a) Unbalanced budget
 - b) Balanced budget
 - c) Surplus budget
 - d) Deficit budget
4. ----- is not an indirect tax.
 - a) Custom duty
 - b) Goods and Service Taxes
 - c) Securities Transaction Tax
 - d) Excise duty
5. In case of perfectly inelastic demand, the money burden is -----.
 - a) Entirely on the seller
 - b) Fully borne by the buyers
 - c) Shifted partially to the buyers
 - d) None of these
6. ----- is not a characteristic of a tax.
 - a) Levied on commodity / income.
 - b) Quid-pro-quo
 - c) Compulsory payments
 - d) Involves sacrifice
7. Development expenditure is incurred on -----.
 - a) Defence
 - b) Administrative expenses
 - c) Interest payments
 - d) Infrastructure
8. ----- is the most comprehensive measure of budgetary imbalances.
 - a) Monetized deficit
 - b) Fiscal deficit
 - c) Revenue deficit
 - d) Primary deficit
9. ----- of the following has laid down the principles governing fiscal federalism in India.
 - a) Finance Commission
 - b) Ministry of Finance
 - c) Constitution of India
 - d) Planning Commission
10. The unorganized sector of Indian money market does not include -----.
 - a) Money lenders
 - b) Chit funds
 - c) Indigenous bankers
 - d) Treasury bill market

Q.P. Code :33449

11. ----- are the main participants in the call money market.

- a) Co-operative banks
- b) Commercial banks
- c) Primary dealers
- d) All of these

12. Government securities market is also known as -----.

- a) Industrial Securities Market
- b) Gilt-Edged Market
- c) Financial intermediaries
- d) Developmental Financial Institutions

Q.P. Code :33449

[वेळ: २½ तास]

[गुण:७५]

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना: 1. सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3. आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

प्र. १ खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा.

१५

- अ) राजस्व आणि खाजगी राजस्व या संकल्पना स्पष्ट करा व त्या दोहोमधील फरक स्पष्ट करा.
ब) डाल्टनच्या महत्तम सामाजिक लाभ तत्वाच्या मर्यादांची चर्चा करा.
क) पूर्णवितरण करव्यवस्था व भाववाद विरोधी करव्यवस्था यावर टिप लिहा.

प्र. २ खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा.

१५

- अ) सरकारच्या कर आणि करेतर महसूलच्या विविध मार्गांची चर्चा करा.
ब) प्रत्यक्ष करांच्या गुण दोषांची चर्चा करा.
क) कराघात, करसंक्रमण आणि करभार या संकल्पना स्पष्ट करा.

प्र. ३ खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा.

15

- अ) सार्वजनिक खर्चाचे वर्गीकरण स्पष्ट करा.
ब) सार्वजनिक कर्ज म्हणजे काय? बाह्य कर्जाचा भार स्पष्ट करा.
क) वित्तिज जबाबदारी आणि अंदाजपत्रक व्यवस्थापन कायद्याच्या (FRBM Act २००३) मर्यादांची चर्चा करा.

प्र. ४ खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे लिहा.

१५

- अ) भारतीय नाणेबाजाराचा अर्थ आणि वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
ब) देशाच्या आर्थिक विकासात भांडवल बाजाराच्या भूमिकेची चर्चा करा.
क) १९९१ पासून भारतीय भांडवल बाजाराच्या प्राथमिक विभागामध्ये हाती घेण्यात आलेल्या सुधारणांची चर्चा करा.

प्र. ५ अ) खालील विधाने चूक कि बरोबर सकारण सांगा. (कोणतेही चार)

०८

- १) कार्यात्मक वित्त यानुसार आर्थिक बदलाचे साधन म्हणून अंदाजपत्रकाने कार्य केलेच पाहिजे.
- २) करांबरोबर सीमांत सामाजिक व्याज घटत जातो.
- ३) अप्रत्यक्ष कर सोयीस्कर अशा स्वरूपाचे असतात.
- ४) मत्तेदारीमध्ये एकर व कमी कराचा भार हा विक्रेत्यावर पडतो.
- ५) भाववाढीमुळे सार्वजनिक खर्चात वाढ होते.
- ६) दुष्काळ निवारणाकरिता सार्वजनिक कर्ज हे अनुत्पादक कर्जाचे उदाहरण आहे.
- ७) नाणेबाजार परस्पर निधी हे असंघटीत नाणेबाजाराचे प्रमुख घटक आहेत.
- ८) केंद्र सरकारची कर्ज रोखे यामध्ये व्यापार करण्यास किरकोळ गुंतवणूक दारांना परवानगी नाही.

ब) योग्य उत्तराची निवड करून वाक्ये पुन्हा लिहा. (कोणतेही सात)

- १) ----- हे राजस्वच्या व्याप्ती मध्ये येत नाही.
 - अ) सार्वजनिक प्राप्ती
 - ब) सार्वजनिक खर्च
 - क) मौद्रिक व्यवस्थापन
 - ड) वित्तीय प्रशासन
- २) सरकारच्या राजकोषीय धोरणाचा उद्देश ----- हा असला पाहिजे.
 - अ) उत्पादनामध्ये वाढ करणे
 - ब) उत्पन्न व संपत्तीतील विषमता कमी करणे
 - क) आर्थिक वृद्धी राखणे
 - ड) वरील सर्व
- ३) सुयोग्य वित्त ----- हे स्पष्ट करते.
 - अ) असंतुलित अंदाजपत्रक
 - ब) संतुलित अंदाजपत्रक
 - क) वाढाव्याचे अंदाजपत्रक
 - ड) तुटीचे अंदाजपत्रक
- ४) ----- हा अप्रत्यक्ष कर नाही
 - अ) आयात कर
 - ब) वस्तू आणि सेवा कर
 - क) कर्ज रोखे व्यवहार कर
 - ड) अबकारी कर
- ५) पूर्ण अलवचिक मागणीच्या बाबतील पैशाचा भार ----- पडतो.
 - अ) पूर्णता विक्रेत्यावर
 - ब) पूर्णता ग्राहकांवर
 - क) अंशता ग्राहकावर
 - ड) वरीलपैकी नाही
- ६) ----- हे कराचे वैशिष्ट्य नाही
 - अ) वस्तू आणि उत्पन्न यावर आकारले जाणे
 - ब) देवाणघेवाण संबंध
 - क) सक्तीचे देणे
 - ड) त्यागाचा समावेश असणे

Q.P. Code :33449

- ७) विकास खर्च ----- वर केला जातो.
 अ) संरक्षण
 ब) प्रशासकीय खर्च
 क) व्याजाची देणी
 ड) पायाभूत सुविधा
- ८) ----- हे अंदाजपत्रक असंतुलनाचे अधिक व्यापक मापक आहे.
 अ) मौद्रिक तूट
 ब) वित्तीय तूट
 क) व्याजाची देणी
 ड) पायाभूत सुविधा
- ९) भारतातील वित्तीय संघराज्य याबाबतीतील तत्वे खालीलपैकी ----- ने निर्देशित केली आहेत.
 अ) वित्त आयोग
 ब) वित्त मंत्रालय
 क) भारताचे संविधान
 ड) नियोजन आयोग
- १०) भारतीय नाणेबाजाराच्या असंघटीत क्षेत्रात ----- समावेश होत नाही.
 अ) सावकार
 ब) चिठी निधि
 क) देशी बँकर्स
 ड) कोषागार हुंडी बाजार
- ११) ----- हे अल्पसूचना बाजारातील प्रमुख सहभागीदार आहेत.
 अ) सहकारी बँका
 ब) व्यापारी बँका
 क) प्राथमिक दलाल
 ड) वरील सर्व
- १२) सरकारी कर्जरोखे बाजाराला ----- असेही संबोधले जाते.
 अ) औद्योगिक रोखे बाजार
 ब) सुवर्ण कर्ज बाजार
 क) वित्तीय मध्यस्थ
 ड) विकास वित्तीय संस्था
